

вільних від стереотипів громадян, які готові брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу.

У молодшому шкільному віці закладається фундамент моральності, засвоюються загальнолюдські моральні норми, формуються вищі почуття, до яких відноситься і почуття патріотизму. Однією з форм патріотичного виховання є театральне мистецтво. Серед театральних музичних постанов великі потенційні можливості морально-патріотичного впливу мають народні обрядові дійства. З народними традиціями пов'язані свята «Масляна», «Пасха», «Зелені свята», «Покрова», «Св. Миколая», «Коляда» та ін. Свята являють собою дійсно цікаве, веселе дійство, несуть неповторний дух народних традицій.

Педагогічний колектив початкової школи повинен приділяти особливу увагу національно-патріотичному вихованню, створюючи освітній простір для пошуку, розробки і впровадження нових форм та напрямків роботи, що сприяють підвищенню ефективності досягнення цілей і завдань патріотичного виховання молодших школярів.

Література

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. затв. Указом Президента України 17 квітня 2002 р. №347 // Освіта України. – 2001. – №29. – С. 4 – 6.

УДК 378.011.3-051:78(043.2)

ЦАПОВСЬКА Л. С.,
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Метою музичного виховання є формування всебічно розвиненої особистості, яка поєднує емоційно-духовні та інтелектуально-дійові якості.

У процесі музично-практичної діяльності формується світогляд студента, розвивається самостійність мислення, емоційна чуйність, воля, моральність. Але це можливе лише за умов захопленого ставлення студента до занять, тому одним з найголовніших завдань є виховання любові до музики. Емоційна мотивація навчання – необхідна умова успішного розвитку студента.

З перших занять слід розвивати образне мислення, виховуючи слухову спостережливість, тобто вміння чути звуки природи, голосу, музичного інструмента. У роботі над репертуаром студент має орієнтуватися на різні ступені закінченості виконання музичних творів, враховуючи, що одні з них будуть виконані публічно, другі вивчаються для виконання в класі, треті – в якості ознайомлення.

Про відношення інтелектуального і емоційного. Виховуючи музичне мислення студентів, Нейгауз культивував індивідуальний характер і чіткість слухових уявлень, їх емоційну і асоціативно-образну наповненість, прагнув пояснити форму твору через аналогії з життєвими явищами і водночас постійно

і наполегливо повертав думку студента-виконавця до конструктивної сторони твору, подробиць форми і фактури, до виразних особливостей музичної мови. У цьому процесі ясніше виступав зв'язок емоційно-образного з логічним.

Виховання інтелекту. Проблема інтелектуального розвитку студента – одна із центральних у сучасній педагогіці – в музичній педагогіці майже не розроблена. Основний вид роботи у спеціальному класі – вивчення творів, а видима ціль цієї роботи – публічний виступ. Працюючи з студентом викладач часто відпрацьовує виконавську форму твору. Це шлях найменшого опору у педагогіці. Нейгауз говорив, що викладач повинен як можна швидше привити студентові самостійність мислення, методів роботи, самопізнання і вміння досягати цілі. Самостійні успіхи студента і досягнення будуть залежати від розвиненої здатності до творчості, рівня культури, від інтелектуального розвитку. По суті, розвиток інтелекту зумовлює успішність професійного навчання не в прямому ремісничо-обмеженому виді (як тренування), але в творчому плані – створюючи ґрунт для росту, даючи в руки «апарат пізнання». Тому розвиток інтелекту студентів потенційно найбільш перспективний.

Виховання слуху. Що значить «слухати себе»? які форми роботи для виховання слуху? Які цілі?. «Слух- це орган душі» - *Пастернак*. - Коли слух недостатньо розвинутий, йому не вистачає уяви, він не вміє себе слухати... виходить музична тканина подібна на сіре солдатське сукно. Виконавець, котрий знає, що хоче почути і вміє себе слухати, легко знайде правильні фізичні дії». Ці слова відкривають цілу систему виховання слуху виконавця, яка базується на трьох основних елементах слухового процесу:

1. Внутрішня слухова уява. Внутрішня слухова уява залежить від обдарованості, культури, особливого смаку почуттів і темпераменту, від багатства фантазії і розвитку інтелекту. Це розвивається у процесі вслухання у власне виконання і чуже. Ніщо так не виховує слух, звукові різноманітності, legato, пластичності, як поліфонія, яка вимагає ідеального вислуховування різноманітності голосів в одночасному звучанні.

2. Слуховий контроль. Питання слухового контролю тісно поєднується з проблемою створення слухових уявлень. Практично це дві сторони одного і того ж процесу. Будь-який виконавець може добитися ясності слухових уявлень лише постійно контролюючи себе у процесі виконання творів. Не просто фіксувати, а й активно діяти – уявляти, творчо осмислювати і втілювати музичні образи. Друга складова полягає у необхідності твердої оцінки свого виконавства. Це центральна проблема в самостійних заняттях студента. Важливим є ще те, як викладач може «запалити» уяву студента власним виконанням. Чути себе можна лише в тому випадку, якщо знаєш, що і в якому виді хочеш почути, - це перша умова слухового контролю в процесі виховання слуху. Друга важлива умова слухового контролю – це можливість почути у деталях своє виконання. Чітке внутрішнє слухання музики веде до впевненості, наслідком якої є істинна свобода, тобто володіння матеріалом і відчуття фізичної свободи дій – свободи самовираження.

3. Співставлення реального звучання з тим, що було задумано. У цьому втілюється синтез внутрішнього слухового уявлення і самоконтролю. Третя сторона органічно витікає з двох попередніх і практично забезпечується формами роботи, загальними для процесу навчання

УДК 004.738.5:655.413:373.3(043.2)

ЦВЕТКОВА Ю. В.,
Мукачівський державний університет

ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ПІДРУЧНИКА ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Проектування електронного підручника для початкової школи нами інтерпретується як процес створення науково та методично обґрунтованого проекту електронного ресурсу з виокремленими та описаними якостями і дидактичними умовами, що сприятимуть підвищенню рівня результативності освітнього процесу.

Наукове обґрунтування основ інтерактивного підручника для початкової школи потребує аналізу теперішніх підходів до розв'язання проблеми проектування та розроблювання електронних освітніх ресурсів (ЕОР), визначення фундаментальних положень.

Науковці виділяють два узагальнені напрями проектування ЕОР: теоретичний та емпіричний:

– емпіричний – характеризується тим, що проектування ЕОР відбувається від навчальної дисципліни до освітніх впливів та закінчується реалізацією у цифровому форматі; суб'єкти проектування діють інтуїтивно, спираючись, в основному, на особистий педагогічний досвід і практику;

– теоретичний – особливістю є проектування від умов здійснення освітнього процесу до методичних підходів та технологій, завершенням яких є цифрова реалізація; базується на теорії систем.

Головною перевагою другого підходу, як системного, є врахування методологічної основи системного підходу у проектуванні педагогічних об'єктів, дослідженню якого присвячено роботи В. Бикова, А. Гуржія, В. Докучаєвої, Л. Карташової, В. Краєвського, К. Кречетнікова, Ю. Машбиця, Г. Муравйової, Н. Яковлевої та ін.

У проектуванні інтерактивного підручника для початкової школи системний підхід передбачає вивчення, щонайперше, таких аспектів:

– структурного – будова ресурсу з врахуванням взаємозв'язків його складників;

– функціонального – визначення функцій проектованого ресурсу;

– цільового – визначення та наукове обґрунтування мети і завдань проектування;

– ресурсного – визначення оптимальних умов функціонування ЕОР як системи і досягнення мети проектування;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>